

Myšák jménem Julian

Monika Lisková

TODD-STANTON, Joe. Myšák jménem Julian. Brno: CPress, 2019. ISBN 978-80-264-2511-3.

Anotace Myšák Julian je plachý, protože by se mohl snadno stát potravou pro mnoho zvířat. Když jednou utíká před liškou a zaběhne do své nory, liška se tam snaží dostat za ním a zasekne se jí hlava ve vchodě. Sice ho nemůže sníst, ale Julian nemůže ven. Musí nastalou situaci vyřešit.

Cílová skupina – 4-5 let

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra preprimární
a primární pedagogiky
Univerzita Karlova

Výchovné a vzdělávací cíle

Vzdělávací oblast	Dílčí cíle (co učitel podporuje)	Očekávané výstupy (co dítě dokáže)
Dítě a jeho tělo	Rozvoj hrubé a jemné motoriky Rozvoj orientace v prostoru	Dítě dokáže orientovat se v prostoru a rychle reagovat na signál, zvládne dokončit výtvarné aktivity, správně zachází s výtvarným náčiním (správný úchop, úklid po práci)
Dítě a jeho psychika	Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních Rozvoj tvořivosti, fantazie, posilování zvědavosti, zájmu Vytváření základů pro práci s informacemi	Dítě pozorně poslouchá příběh a následně odpovídá na otevřené otázky, je schopno vyjádřit svoji myšlenku, rozpozná dobrou a špatnou věc, charakterizuje hlavní postavu, efektivně využívá informace z příběhu, dokáže složit obrázky z leva doprava
Dítě a ten druhý	Seznámení se s pravidly ve vztahu k druhému Rozvoj kooperativních dovedností Osvojení si schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým	Dítě dokáže mluvit o zážitcích, pocitech, odhaduje pocity a emoce u druhých, projevuje zájem o ostatní děti, dokáže spolupracovat s druhým, umí počkat až na něj přijde řada
Dítě a společnost	Poznávání pravidel společenského soužití Vytvoření povědomí o mezilidských hodnot, vztahů Osvojení si poznatků o prostředí, v němž dítě žije	Dítě zvládne popsat hodnotu přátelství, dokáže rozpoznat správné a nesprávné chování a vysvětlí to.
Dítě a svět	Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření vztahu k němu, vytváření elementárního povědomí o širším prostředí kolem nás.	Dítě dokáže popsat blízké okolí, blízké lidé.

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

Přátelství

Záměr tematického celku – umožnit dětem rozvoj schopností a dovedností důležitých k navazování vztahů. Má dětem pomoci uvědomit si, kdo je to kamarád, s kým mu je hezky.

Lekce 1:

Pomůcky: kniha, tužku, papír, obruče

Aktivity ve fázi Evokace:

Před čtením ukážeme dětem obal knihy, kterou budeme společně číst a zakryjeme její název. Následně položíme dětem otázky: „*O čem myslíte, že kniha bude vyprávět?*“ (předvídání), „*Kde se bude příběh odehrávat?*“ (předvídání). Děti odpovídají na otázky a na základě obalu knihy odhalují, o čem asi kniha bude a kde se bude odehrávat. Následuje otázka: „*Kde myši žijí a co jedí?*“ (propojování). Odpovědi dětí, kde myši žijí a co jedí, zapíšeme na velký papír. Dále dětem položíme otázku: „*Jak si myslíte, že se myš jmenuje? Jaké jméno by se k myši nejvíce hodilo?*“ (předvídání). Následně dětem přečteme název knihy – „*Myšák jménem Julian*“. Děti z názvu knihy zjistí jméno myšáka.

Aktivity ve fázi Uvědomění si informací:

Dětem přečteme úryvek z knihy:

„Co si Julian pamatoval, žil vždycky sám a líbilo se mu to tak.

Přerušení: Položení otázky dětem: „*Proč se asi Julianovi líbilo, že bydlel sám?*“

Všechna zvířata na povrchu země se ho snažila sníst. A všechna zvířata pod zemí ho obtěžovala. Proto se od nich snažil držet stranou.“

Přerušení: Položení otázky dětem: „*Kdo by mohl na povrchu sníst Juliana? Proč si myslíte, že ho zvířátka pod zemí obtěžovala?*“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

S dětmi se vrátíme zpět na přední stranu knihy: „*Děti, co nyní víme o hlavním hrdinovi tohoto příběhu? Je příběh takový, jaký jsme očekávali? (shrnování)*“

Navazující aktivita:

Pohybová hra: Myši z díry ven! Rozmístíme po prostoru značky/obruče, na které si děti mohou stoupnout. Značek je vždy o jednu méně než dětí. Všichni jsou na značkách/dírách a ten kdo nemá díru řekne: „*Myši z díry ven!*“. V tu chvíli každá myška musí změnit svůj domeček a ta myška která dala pokyn si musí ukořistit také svůj dům. Opět zbude jedna myška bez domečku a říká „*Myši z díry ven!*“... Značky můžeme přemisťovat. Také můžete obměňovat způsob přesunu např. pozadu, po jedné noze...

Lekce 2:

Pomůcky: kniha, překážky na dráhu – kužely, tunel, kameny hmatové, lavice, provaz

Aktivity ve fázi Evokace:

Nejprve je třeba si připomenout, co se děti dozvěděly na minulém setkání o myšákovi Julianovi. Děti se zeptáme: „*Děti, co již víme o myšákovi Julianovi?*“ Dále s nimi předvídáme, jak se příběh bude dál odvíjet – „*Jak si myslíte, že bude příběh pokračovat? Co by se mohlo stát?*“

Aktivity ve fázi Uvědomění si informací:

Dětem přečteme úryvek z knihy:

„Věděl, jak se má vyhýbat zajícům, krtkům a jezevcům. Věděl, jak se schovat před farmářem a jeho psem. Věděl, na jakou větvičku může hupsnout, aby si ho nevšimla hladová sova pálená... a on se dostal v pořádku domů. Netušil ale, že ho někdo sleduje.“

Přerušení: – Položení otázky dětem: „*Čí oko to může být? Proč ho xxx sleduje?*“

Jedné noci se k Julianovu domovu přikradl lišák, využil veškeré své schopnosti a svou lstivost... a proskočil přímo Julianovým střešním oknem.

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

Přerušeni:– Položení otázky dětem: „*Jak se mohl Julian cítit? Jak byste se cítili vy, kdyby k vám domů přišel někdo cizí?*“

Lišák vycenil zuby... a prskal... a vrčel...Jenomže k Julianovi se ne a ne dostat.

Přerušeni: Položení otázky dětem: „*Děti, co byste dělaly vy? Co byste poradily Julianovi, aby udělal?*“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Postupně pokládáme otázky dětem: „*Jak se shoduje děj s tím, co jsme předvíдали před čtením?*“ „*Co si myslíte o tom lišákovi, jaký asi bude – zlý/hodný?*“

Navazující aktivita:

Děti si postaví společně dráhu – Julianova cesta domů, aby si ho nikdo nevšiml – použijí: tunel na prolézání, kužely na slalom, kameny hmatové na balancování, lavice na plazení, provaz na přechod.

Lekce 3:

Pomůcky: kniha, obrázky posloupnosti, čtvrtky, voskovky

Aktivity ve fázi Evokace:

Před čtením rozdělíme děti do skupin a podáme jim obrázky vytažené přímo z knížky. Děti mají za úkol obrázky poskládat podle posloupnosti, jak příběh o myšákovi zatím známe. Pomocí obrázků si děti zopakují příběh o myšákovi. „*Co již, děti, víme o příběhu myšákovi?*“ „*Jak si myslíte, že bude příběh pokračovat?*“

Aktivity ve fázi Uvědomění si informací: (frontální, řízená činnost)

Dětem přečteme úryvek z knihy:

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

„Omluvte mě, milý myšáku, myslíte, že byste mi mohl pomoci?“ zeptal se lišák mazaně. „Pomoc vám?“ vyjekl Julian. „Vždyť jste se mě právě pokusil zblajznout!“ „Ale co vás nemá. Jen jsem k vám chtěl nakouknout, abych se ujistil, že jste v pořádku,“ lhal lišák, jako když tiskne.

Přerušení: Položení otázky dětem: „Děti, myslíte si, že lhát je správné, když potřebujeme pomoc?“

„Nejsem ani trochu v pořádku! Vaše velká hlava mi zabírá půl domečku!“ ohradil se Julian. „Poslyšte, pokud mi pomůžete, slibuji vám, že už nikdy mě ani mou velkou hlavu nespátříte,“ žadonil lišák.

Přerušení: Položení otázky dětem: „Kdybyste byly myšákem, jak byste se rozhodly vy, děti?“

Julianovi se vůbec nelíbilo, že má doma obrovskou hlavu, a tak nakonec souhlasil. Tahal lišáka za ocas... tlačil mu do čumáku... a snažil se ho vyviklat za uši, ... ale lišák se ani nehnul.

Přerušení: Položení otázky dětem: „Dokáže myšák vytáhnout lišáka z okýnka? Pomohli jste už někdy někomu a jak?“

Když nastal čas večere, Julian se všiml, že lišák vypadá hrozně vyhládle, a přišlo mu ho líto. A tak se s ním podělil o to, co měl.

Přerušení: Položení otázky dětem: „Jak se zachoval myšák?“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Zeptáme se dětí, jak se vývoj příběhu shoduje s jejich předpoklady. Poté společně s dětmi příběh shrneme pomocí otázek: „Jak se snažil myšák pomoc lišákovi? Vysvobodil myšák lišáka? Jak příběh pokračoval?“

Navazující aktivita:

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

Dětem řekneme, aby se zamyslely nad příběhem, jak by mohl skončit. A individuálně na papír nakreslily to, jak si představují konec příběhu o myšákovi. Po kreslení si obrázky s dětmi projdeme a budeme s nimi pokračovat další den.

Lekce 4:

Pomůcky: obrázky dětí, kniha, triangl

Aktivity ve fázi Evokace:

S dětmi si znovu ukážeme naše obrázky z předchozího dne, jak by mohl příběh pokračovat. Povíme si, kdo co kreslil a jak by jejich příběh pokračoval. Povíme si, zda se nějaké obrázky shodují. Povíme si, jak příběhy končí (šťastně, smutně...)

Poté si připomeneme, jak příběh skončil předchozí den a položíme otázku: *„Jak to bude asi dál? Zvládne myšák lišákovi pomoc? Co se stane, když lišák bude osvobozen?“*

Aktivity ve fázi Uvědomění si informací:

Dětem přečteme úryvek z knihy:

„Jedli a povídali si dlouho do noci. Lišák si přitom uvědomil, že se mu mnohem víc zamlouvá, když si může dát večeři společně s Julianem, než aby si dal k večeři Juliana. A Julian přišel na to, že mít návštěvu není zase tak špatné.“

Přerušení: Položení otázky dětem: *„Proč si myslíte, že se lišákovi víc líbilo večeřet s myšákem, než aby ho snědl?“*

Další den se rozhodli jít na věc jinak... a s trochou námahy... se lišáka podařilo vysvobodit.

Přerušení: Položení otázky dětem: *„Jak se zachová asi lišák, když mu myšák pomohl a proč? Už Vám někdy někdo pomohl? – Jak jste se zachovaly?“*

„Díky,“ pravil vděčně a zmizel v lese. Julian ve svém domečku opět osaměl. Přesně tak, jak to měl vždy rád. Vyhýbal se zajícům, krtkům i jezevcům. Ukrýval se před

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

farmářem a jeho psem. Ale když chtěl jednou hupsnout z větve na větev a uniknout tak sově, netrefil se. Zdálo se, že tentokrát se Julian v pořádku domů nedostane.“

Přerušení: Položení otázky dětem: „*Co se asi stane? Co byste dělaly vy, v roli myšáka, kdybyste spatřily sovu pálenou?*“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Po dočtení úryvku pohádky si porovnáme náš příběh a příběhem dětí, který nakreslily. „*Pokračuje příběh, jak jsme předpokládali?*“

Navazující aktivita:

Dramatická činnost: S dětmi si zahrajeme na dané situace, které z příběhu už známe. Děti se po třídě pohybují jako myšák, který se vyhýbá zajícům, ukrývá se před farmářem a jeho psem, skáče na větve, když potká lišáka, když potká sovu... Děti reagují na zvuk trianglu a mění chůzi podle instrukcí.

Lekce 5:

Pomůcky: kniha, obrázky pro dějovou posloupnost, čtvrtky, tempery, štětce

Aktivity ve fázi Evokace:

Před čtením vyzveme děti, aby se pokusily stručně převyprávět celý děj pohádky, který společně čteme. Děti se vzájemně mohou doplňovat. Můžeme dětem pomoci otázkami, když nebudou vědět. Poté položíme otázku: „*Jak se zachová myšák a sova? Jak příběh podle vás skončí?*“

Aktivity ve fázi Uvědomění si informací:

Dětem přečteme úryvek z knihy:

„*Netušil však, že ho někdo sleduje.*“

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.

Přerušení: Položení otázky dětem: „Kdo by ho tentokrát mohl sledovat?“

Přikradl se k němu lišák, využil všechny své schopnosti a svou lstivost... a chramst, už měl Juliana v puse!

Přerušení: Položení otázky dětem: „Zachoval se lišák správně a proč? Jak byste se zachovaly vy, kdybyste viděly někoho v nesnázích?“

Sova pálená chvíli uvažovala, že by se pustila do boje, ...ale nakonec si to rozmyslela. Lišák chvíli počkal... „Tak a teď fme fik křít,“ zašišlal. „Co prosím?“ nerozuměl do nitky promočený Julian. Lišák Juliana opatrně položil: „Teď jsme si kvit,“ usmál se. Od té doby si lišák i Julian dál užívali své samoty, ...ale čas od času přicházel lišák na přátelskou návštěvu.“

Aktivity ve fázi Reflexe:

Po přečtení celé pohádky se zeptáme dětí: „Jak nakonec příběh dopadl? Jak se změnil vztah mezi myšákem a lišákem? Jak se shoduje děj s tím, co jsme předvíдали před čtením? Co se vám v pohádce líbilo nejvíce a proč? Znáte nějaký příběh, kde by se nepřátelé skamarádili a pomohli si navzájem? Máte nějakého kamaráda, který vám s něčím pomohl?“

Navazující aktivita:

S dětmi si nakreslíme nějakou scénku, která se nám nejvíce líbila v knize – můžeme kreslit lišáka u myšáka doma, myšáka, co je sám, sovu, jak se myšák skamarádil s lišákem...

Materiál vznikl za laskavé finanční podpory v rámci grantového řízení Otevřená výzva hnutí Otevřeno a nadačního fondu Abakus během projektu Interakce pedagoga s dítětem podporující kreativitu a kritické myšlení dětí.